

Registar pedofila je neophodan, ali ne treba biti javan!

0

20/07/2016 [Društvo](#), — [Izdvojeno](#)

Javan registar pedofila zahtjev je Asocijacije psiholoških i poligrafskih ispitivanja, kao i 2.500 građana koji su potpisali peticiju. Ipak, struka se ne slaže sa ovim zahtjevom i poziva na raspravu, jer bi javno objavljivanje podataka o pedofilima moglo dovesti do obračuna među građanima.

Evidencija pedofila i veće kazne za polno nasilje nad djecom obećani su još prošle godine od strane **ministra pravde RS Antona Kasipovića**. Kako nam je saopšteno u tom ministarstvu, ova zakonska rješenja možemo očekivati **tek krajem ove godine**.

„Krivični zakon Republike Srpske je obiman zakon, kojim se ostvaruje zaštita građana određivanjem djela koja predstavljaju krivična djela, propisivanjem i izricanjem kazni i drugih krivičnih sankcija za učinioce krivičnih djela, stoga je koncipiranje Nacrta novog zakona, u kojem će se između ostalog, naći i odredbe koje propisuju vođenje registra pedofila, **složen posao koji zahtijeva trajnu obavezu državnih organa, institucija sistema kao i učešće građana**“, rečeno je portalu eTrafika.

U ministarstvu dalje navode da je uspostava ovakvog registra neophodna radi zaštite prava djece, posebno sa krivično-pravnog aspekta, kao i kontrole osoba koje su osuđene za krivična djela protiv polnog integriteta i zaštite djece. **Pristup podacima ne bi imala javnost.**

„Naš cilj je da se uvedu represivne mjere koje će odbiti počiniocima ovih krivična djela, te ih pokušati zadržati podalje od potencijalnih žrtava. Automatizovanoj bazi podataka koja bi sadržala sve informacije o počiniocima krivičnih djela protiv polnog integriteta, **pristup bi, po uzoru na druge zemlje, imao samo ograničen broj lica, odnosno ustanova koje rade s djecom, poput vrtića, škola, sportskih klubova ili dječijih bolnica**“, navode oni.

Regulisanje registra pedofila razlikuje se od države do države. SAD su odlučile da ti podaci budu dostupni svima, što je izazvalo nered na ulici i obračunavanje građana sa pedofilima, dok veliki dio evropskih zemalja **pristup registru daju određenim licima i institucijama, uglavnom onima koje rade sa djecom.** Od zemalja bivše Jugoslavije samo se Makedonija odlučila na javni registar, dok je **Hrvatska čak godinu dana vodila raspravu o tom pitanju** i na kraju zaključila da podaci trebaju biti dostupni samo struci.

„Javnost odmah reaguje i traži da informacije budu dostupne svima, ali to je stvarno rizično. U Hrvatskoj se više od godinu dana vodila rasprava i onda su rekli da ne žele da im se desi Amerika. Ljudi su se doslovno obračunavali na ulici! Ljudi ne žele dozvoliti da te osobe žive u njihovoj zgradi, pa se onda oni kriju, pa drugi kriju djecu od njih, a ne znaju da možda su ljudi koji nisu u registru čak i opasniji...“, govori nam Ombudsman za djecu RS Nada Grahovac, dodajući da **u formiranju registra mora učestvovati struka različitih profila.**

„Cilj registra je da ova lica budu pod stalnim nadzorom nadležnih institucija, da se prati njihovo kretanje, da se onemoguće da, poslije izdržane kazne, protekom određenog vremena, rade sa djecom po bilo kojem osnovu ili da se približavaju objektima u kojima borave djeca – vrtići,

škole, igrališta... **Mora se znati ko će voditi registar, koja su ograničenja i obaveze, ko vrši nadzor i kakav nadzor, da li oni tu ostaju doživotno ili se brišu nakon nekog perioda... To su sve pitanja gdje struka treba jasno da se izjasni.** Marijin zakon u Srbiji sve ovo predviđa i naravno da nije javno dostupan. Još uvijek nema radne verzije, kada nju ponude treba pozvati ljude na raspravu. Šta misli struka, a šta javnost, šta su prednosti, a šta mane“, navodi Grahovčeva.

Više od obaveze

Registar se ne smije posmatrati samo kao obaveza koju je BiH prihvatila uz Konvenciju Savjeta Evrope, to je je jedna od mjera koja može doprinijeti boljoj zaštiti djece, posebno ako imamo u obziru da su pedofili ocijenjeni kao **osobe koje je najteže rehabilitovati**, i da će poslije izdržane kazne bez obzira na njenu visinu, učiniti opet isto.

„**Svrha registra nije sama evidencija**, već posebne mjere koje se sprovode prema ovim licima. Veoma je važno da o ovim, ali i brojnim drugim pitanjima, stručnjaci različitih profila kažu svoj stav, da se obavi **javna rasprava** i da se, cijeneći iskustva zemalja iz okruženja, te uslov koji postavlja Konvencija, dođe do najboljih rješenja u datim uslovima“, smatra Grahovčeva.

Države koje su prihvatile Konvenciju Savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja imaju obavezu da prikupljaju i čuvaju podatke o počiniocima ovih krivičnih djela. Drugim riječima, **mora se voditi računa o zaštiti ličnih podataka! Direktor Agencije za zaštitu ličnih podataka Petar Kovačević** za eTrafiku govori svaka obrada ličnih podataka znači ograničavanje privatnosti, a da bi to ograničavanje bilo zakonito potrebno je ispuniti tri uslova.

„Prije svega, obrada ličnih podataka treba da bude propisana zakonom, gdje je relevantan kvalitet tog zakona, a ne puko propisivanje. Drugi uslov je da se konkretna obrada podataka vrši

u jednom od legitimnih ciljeva, a takav cilj može biti nacionalna sigurnost, javna sigurnost, ekonomska dobrobit zemlje, sprječavanje nereda ili kriminala, zaštita zdravlja ili morala, zaštita prava i sloboda drugih. I treći uslov je neophodnost takve obrade podataka u demokratskom društvu, koja znači postojanje hitne društvene potrebe, te da ograničenje prava mora biti srazmjerno cilju kome se teži“, govori Kovačević.

Konkretno, to znači da bi se mogao uspostaviti registar pedofila, ukoliko je on propisan zakonom, a isto se odnosi i na javno objavljivanje podataka iz takvog registra.

„Da bi se zakonom propisala javna dostupnost podataka iz registra pedofila, to prije svega **podrazumjeva procjenu stvarne potrebe da ti podaci budu dostupni javnosti**, rukovodeći se svrhom koja se želi postići te cijeneći mjeru i obim podataka koji bi bili neophodni za ispunjenje takve svrhe“, navodi on, naglašavajući da ukoliko bude pokrenut postupak donošenja takvog zakona, poželjno je da se u fazi nacрта, zajedno sa obrazloženjem, **dostavi na mišljenje i Agenciji, kako bi struka mogla reći svoj stav.**

Poziv na linč

eTrafika je prošle godine imala [seriju tekstova o nasilju nad djecom, stavljajući poseban akcenat na polno nasilje](#). Takođe, organizovan je i okrugli sto sa predstavnicima struke različitih profila, na kome je donesen zaključak da bi **javan registar pedofila bio poziv na linč tih osoba i obračunavanje sa nasilnicima.**

Saša Milovanović iz Asocijacije psiholoških i poligrafskih ispitivanja, koja je pokretač inicijative za javan registar pedofila, u ranijim obraćanjima medijima isticao je da se **ne radi o pozivu na linč** i da je uvođenje javnog registra najbolji vid prevencije.

„U tom slučaju će građani, odnosno roditelji imati uvid u to da li u njihovom komšiluku i okolini žive pedofili i postoji li rizik za njihovu djecu. Sa tim u vezi očekuje se pojačan nadzor roditelja i dodatna pažnja, kako ne bi došlo do zloupotrebe i traumatizacije djece. Treba da pratimo zemlje u okruženju i da se borimo za zaštitu naše djece. Potrebno je i napomenuti da ova akcija prikupljanja potpisa podrške nije poziv na bilo kakav poziv na linč, već **želja da se formalno pravno rješavaju ovakvi i slični problemi u BiH**“, izjavio je Milovanović za portal Buka.

Aleksandra Štrbac iz organizacije „Zdravo da ste“ je prilikom rasprave na organizovanom okruglom stolu istakla da registar treba biti dostupan ljudima koji rade u institucijama koje rade sa djecom, ali i napomenula da je potrebno **spriječiti pedofile da rade sa djecom**.

“Nigdje nije izričito navedeno da takvi ljudi ne smiju dolaziti u dodir sa djecom zbog svog prava na rad koje imaju nakon odležavanja kazne, što je veliki problem. Nikada mi nije bio jasan takav stav pravne zajednice. Presude su javne, sve se zna, ne vidim problem da jedna takva baza postoji i bude dostupna onima koji su prvenstveno zainteresovani da zaštite djecu.”

Profesorica na Pravnom fakultetu u Banjaluci Ivanka Marković je u ranijim razgovorima za eTrafiku istakla da bi poslodavci, bez obzira da li se radi o javnom ili privatnom sektoru, morali tražiti podatak da li je lice koje se zapošljava bilo osuđivano za seksualno zlostavljanje djece, ukoliko se radi o poslu koji podrazumijeva rad sa djecom.

“**I zabrana obavljanja posla koji ima veze sa djecom** presuđenim licima za takvo krivično djelo jeste dvadeset godina nakon izdržane kazne. U Hrvatskoj to može biti i doživotno. Ne vidim zašto tako nešto već jednom ne urade i kod nas”, kaže Markovićeva.

Stavljati akcenat na nasilnika, a ne na žrtvu

Direktorica udruženja Nova generacija Maša Mirković navodi da prilikom izvještavanja o slučajevima pedofilije mediji akcenat stavljaju na žrtvu, kako bi probudili saosjećanje ili žaljenje prema njoj, dok je ustvari potrebno baviti se nasilnikom.

“U fokus je potrebno staviti nasilnika i kako djelovati da bi se takve pojave prevenirale. Većina vijesti koje se objavljuju na ovu temu su skandalozne čime se budi bijes građana i mržnja pa bi oni preuzeli pravdu u svoje ruke. **Registar pedofila nam je svakako potreban**. Važno je da znamo ko su ti ljudi i kako da zaštitimo djecu od njih te da, spriječimo zapošljavanje pedofila na radna mjesta koja imaju dodira sa djecom”, navodi ona.

eTrafika.net – Vanja Stokić